

Műemlékvédelem-nacionalizmus-antiszemitizmus

E látszólag nem összefüggő fogalmakat szerves egységgé sikerült kovácsolnia a moszkvai Pamjaty (Emlékezet) nevű "patrióta egyesülésnek". A szervezet létrejöttének és népszerűségének okait ill. következményeit a szovjet, a magyar és más országok sajtója is megpróbálta már elemezni (Ogonyok v. Magyarország 1987. jún. 28.), ám a Pamjaty működését még mindig valami titokzatosság, ismeretlenség lengi körül. Ennek elsősorban az az oka, hogy a széles közvéleményhez még nem jutott el a szervezet gondolatvilága, filozófiája. E hiányosság pótlására kerülnek az olvasók elé a következő beszédrészletek, melyek a Pamjaty 1985. IX. 4-én, a Gorbunov Művelődési Házban tartott összejövetelén hangzottak el a szervezet ideológusainak, munkatársainak szájából, akik közt tudósokat, újságírókat, színészeket, képzőművészeket találhatunk. Remélhetőleg ezzel az összeállítással talán sikerül valamilyen képet kapnunk a mai orosz értelmiség egy rétegének gondolkodásmódjáról, ill. olyan információkhoz jutnunk, melyek mindenképpen elgondolkodtatóak.

A hazafias, történelmi-irodalmi egyesülés, az Emlékezet Moszkvának szentelt harmadik estjét tartja, **Moszkva - milyen sokat jelent ez a szó ...** címmel.

Filmvetítés. Utána:

O.I. Zsurin. (építész-restaurátor)

Most önök is láthatták, hogy Moszkvában volt mit megőrizni. Voltak gyönyörű templomok, paloták, kastélyok, csodálatosan kidolgozott zöldterületek parkok, udvarkertek formájában, lenyűgöző belső terek. Mindezt meg lehetett volna, - pontosabban ezt az örökségül kapott kultúrát - meg kellett volna őriznünk ... De hogy mi történt, később láthatják. ... Mára a történelmi Moszkva háromnegyede megsemmisült. ... És egyenesen kimondhatjuk, hogy mindabban, amit mostanában láthatunk, azok gonosz hatalma játszik közre, akik tudatosan semmisítik meg Moszkvát és nemzeti kultúránkat...

A degradálódást először Moszkva rekonstrukciójának 1935-ös tervezete indította meg, majd ezt követte Moszkva fejlesztésének 1969-71-es terve. Valóban, a harmincas évek periódusában csak a "Sadovoje kolco" területén belül - mely mindössze 2 -át jelenti a mai Moszkvának - több mint 500 építészeti emléket semmisítettek meg, köztük olyan remekműveket, mint a Krisztus Megváltó temploma, a Nikolo Nagykereszt templom, a Szimonov kolostor nagyrésze... A 60-70-es

években a lebontási járvány újból nagy méreteket öltött, és emellett nagyobb hangsúlyt kapott a történelmi épületek lebontása... Csak a "Sadovoje kolco" területén belül több mint 3000 házat bontottak le a történelmi épületek közül és kb. 700 különböző emlékművet. A lebontások által okozott teljes veszteség könnyed, felületes számításaink szerint is több mint 10 milliárd rubelt tesz ki. Az erkölcsi veszteséget pedig csak közvetve lehet értékelni. Különösen szeretném hangsúlyozni, hogy mekkora kárt okozott a fiatal nemzedék és a nép tudatában nemcsak a lebontások ténye, hanem a nép szentségeinek szidalmazása, őseink emlékének meggyalázása is. Pl: Milyen dolog lebontani olyan emlékműveket, mint a Krisztus Megváltó temploma és a Kazanszkij székesegyház a Vörös téren? Mi lenne most, gondoljanak bele, ha mondjuk fölrobbanna az összes számunkra fontos emlékmű, mint pl. a Mamaev kurgán emlékműve, vagy mondjuk a Lenin mauzóleum?

Ez szörnyűséges büntett lenne, amit mi most el sem tudunk képzelni. Hiszen ezek az emlékművek népünk számára ugyanolyan jelentőségűek...

J.M. Paskin (professzor, a Földrajz és ásványtani tudományok doktora)

...Folytatni szeretném azt a gondolatot, amit O.I. Zsurin mondott el azzal kapcsolatban, hogy gondolnunk kell az elveszett műemlékek helyreállítására, melyek nemcsak városunk, hanem egész hazánk történelmének legfontosabb és legérdekesebb pillanatait örökítették meg... A mai napon ismét meggyőződhetünk róla, hogy ezek a város történelméből kitörölt materiális szemtanúk a nép történetének nagy veszteségei. De ezenfelül mi még nagyon sok mindent elvesztettünk.

És ezek a veszteségek nem 50 éve, hanem - közelítőleg kiszámoltam - kb. 60 éve kezdődtek, amikor Moszkvában egyenként kezdtek eltűnedezni az utcák régi elnevezései. ... Így talán azon is érdemes lenne elgondolkodni, hogy visszaadjuk-e a régi moszkvai utcák régi neveit. Annál is inkább, mert pl. elég vitatható, hogy a központban, a Marx Károly és Engels utca mellett nyolcvan méterre, miért van Marx Károly sugárút? Szükség van-e ilyen ismétlődésekre? Hiszen ez csökkenti az utca névadójának eszmei értékét. ... Én például egyáltalán nem tartom megfelelőnek a Gorkij utca elnevezését sem. Ez a Tverszkaja utca! Ez a legősibb út, amely a Tver fejedelemségbe vezetett és kiemelkedő szerepet játszott a moszkvai állam, az orosz állam, Oroszország történetében... Tehát érdemes lenne gondolni nemcsak a megsemmisült építészeti műemlékek helyreállítására, hanem sok moszkvai utca nevének visszaadására is...

Én azt hiszem, hogy a megmaradt építészeti műemlékekről és régi elnevezésekről egy vörös könyvet kellene összeállítani, amely segítene eligazodni azoknak az "új negyedeknek" labirintusában, amely nem más, mint az ősi Moszkva.

Galina I. Litvinova (a jogtudományok doktora)

Az, amit itt láttunk és halottunk nemcsak felizgatott valamennyiünket, de arra készítetett, hogy feltegyük magunknak a kérdést: Miként történhetett, hogy évtizedeken keresztül műemlékeink - szellemi és anyagi kultúránk - jelentős része ment tönkre, pusztult el közömbös, vagy éppen kívülálló magatartásunk miatt. Nem szeretném elemezni ennek a tragikus jelenségnek az okait, mégis következtetéseim és kétségeim közül néhányat szeretnék önökkel megosztani. Azt hiszem az egyik ok az a hiányosság, amely történelmi nevelésünkben és műveltségünkben mutatkozik... Egy furcsa paradox dolgot kell hogy mondjak önöknek: Oroszország az egyetlen köztársaság, amelynek írott történelme véget ér 1917-tel. Az összes köztársaságnak - még az autonóm köztársaságoknak is - megvan a maga sokkötetes történelme. Nem egyszerűen "a köztársaság történelme", hanem állam és jogtörténete, a nép történelme. A legnagyobb könyvtár, a Lenin könyvtár tudományos részlegében, a katalógusokban a következőt találják: a Szovjetunió történelme és utána a köztársaságok történelme ábécében Azerbajdzsántól egészen Ukrajnáig. Az Orosz SZSZK címszót azonban hiába is keresnénk, nem létezik. A kérdés csak az, hogy miért nem találjuk még a nevét sem ennek a köztársaságnak? Vagy talán már nem is köztársaság?...

Több évtizede Moszkva legnagyobb felsőoktatási intézményeiben a férőhelyek kb. 15 -a az Orosz föderáción kívüli valamennyi köztársaság képviselőit illeti verseny és felvételi vizsga nélkül. Jeljutyin minden évben aláírta azt a rendeletet, mely szerint a férőhelyek e jelentős részét olyan személyeknek engedik át, akiket mondjuk Tadzsigisztán, Észtország stb. irányította át... Ez gyakorlatilag együttjár az egyenlőtlenség kialakulásával... Az orosz területek képviselői, akik moszkvai felsőoktatási intézménybe próbálnak meg bejutni, rosszabb helyzetben vannak a többiekhez viszonyítva... A moszkvai és más városbeliek számára külön elbírálás van. Ebben az évben az igazgatási főiskolán a különbség elérte az öt pontot is... Hasonló a helyzet a tudományos káderek felkészítésével is. Elhoztam magammal ezt a könyvecskét is, ... ahol bemutatják a káderek tudományos képzettségének táblázatát is. Mit gondolnak, hol van a

legalacsonyabb színvonal a káderek képzettségében, melyik nemzetnél? Az oroszoknál. Az utolsó előtti helyen a beloruszok állnak, az utolsón az oroszok. És itt vegyék azt is figyelembe, hogy a száz tudományos munkatársra jutó kandidátusok száma az oroszoknál a legalacsonyabb, holott annak jó felét a zsidók asszimilációjának köszönhetjük. De még a zsidók sem mentik a helyzetet, így is az utolsók vagyunk.

Jakovlevics Sipunov (ökológus)

Moszkva az egyik legmeglepőbb fenomén ezen a bolygón. Nem volt hozzá hasonló ökológiai szempontból. Moszkva volt ökológiailag a legellátottabb város... Néhány olyan példát hozok erre a fenoménra, melyet a modern tudomány fedezett fel...

Moszkvában 800 templom volt és mintegy 30 kolostor. A templomokat és kolostorokat szigorú geometrikus elrendezésben helyezték el. Nagy ünnepek, támadások és járványok idején ezek a templomok rezonáns harangszót adtak. Moszkva volt az egyetlen város a bolygón, ahol megoldották a "hangszféra" fölényének kérdését a "zajszféra" fölött. Önök jól tudják, hogy a szimfónikus hangszféra teremti az élt, a zajszféra pedig szétrombolja azt. A hangszféra a teremtés, a kozmosz rendje a zajszféra pedig káosz, rendetlenség és halál.

Öt évvel ezelőtt kutatásokat végeztünk. A Jelokovszkij székesegyház körül 1000 petricsészét helyeztünk el bakteriális, vírusos és egyéb kultúrákkal.

Nagy ünnepek idején, amikor nagyon erős a harangzúgás, ezek a betegség okozó kultúrák 8-9 km távolságon belül mind elpusztultak. Most pedig képzeljünk el 800 templomot, ahol minden nap harangoznak. A krónikákból is láthatjuk, hogy a pestis és egyéb betegségek elkerülték Moszkva városát és megfertőztek olyan városokat, ahol nem volt rezonáns harangzúgás. Ez az első fenomenális dolog. A második, amiről már beszéltem itt az, hogy Moszkvában megoldották minden élő és az ember biológiailag aktív oxigénnel való ellátottságát, melyből egyébként túl kevés van bioszféránkban. Moszkvában, többek közt templomok és aranykeresztek felállításával ill. a harangszóval megoldották az ionizált oxigén problémáját. Ez volt a második fenomén. A harmadik fenomént az esztétikai befogadás elméletéből jól ismerjük. Ez azt jelenti, hogy mindenféle rútság megöli az életet és minfenféle szépség életet szül. Moszkva pedig olyan központ volt, amelynek bármelyik pontján, reggel, ha felkelt az ember földjének szépségét láthatta. Nem látott rútat...

A negyedik fenomén: Moszkva volt az egyetlen város, ahol minden lakosra maximális zöldterület jutott körkörös, radiális struktúrával. Az ökológiában ezt manapság az "életserkentő közeggel való maximális ellátottságnak" nevezik. És fölteszed magadnak a kérdést: ki építette föl mindezt: És azt feleled: ezt csak egy olyan nép építhette, mely a legnagyobb tudással, a legnagyobb kultúrával, a legnagyobb hazafisággal és a legnagyobb szépérzéssel rendelkezett. Ilyen nép volt az orosz nép. Igenis az orosz lélek teremtette ezt a szépséget. Semmilyen más lélek nem tudott volna ilyen szépet alkotni; sem a németek, sem az angolok, sem a franciák, sem az arabok, sem a kínaiak. És nem is a zsidók.

Most pedig láthatjuk, hogy nem is napról napra, hanem óráról órára, nem is óráról órára, hanem percről percre támad a szépséges Moszkvára a rútság. És láthatjuk ki is teszi ezt. Ezt nem orosz lélek teszi, hanem olyan emberek, akiknek nincsen lelkük és Moszkvát valamiféle démonikus létesítménnyé változtatják. A démonikus erők csakis visszataszítót teremthetnek, hogy az orosz nép örökre belesüllyedjen ebbe a rútságba és többé soha ne térjen magához...

... Ha nem őrizzük meg drága fővárosunkat évszázados hagyományaival, akkor népünk letűnik a történelem színpadának deszkáiról. S akkor veled együtt letűnik a deszkákról az egész világ.

A felvételt készítette, lejegyezte
és fordította: Kozma András

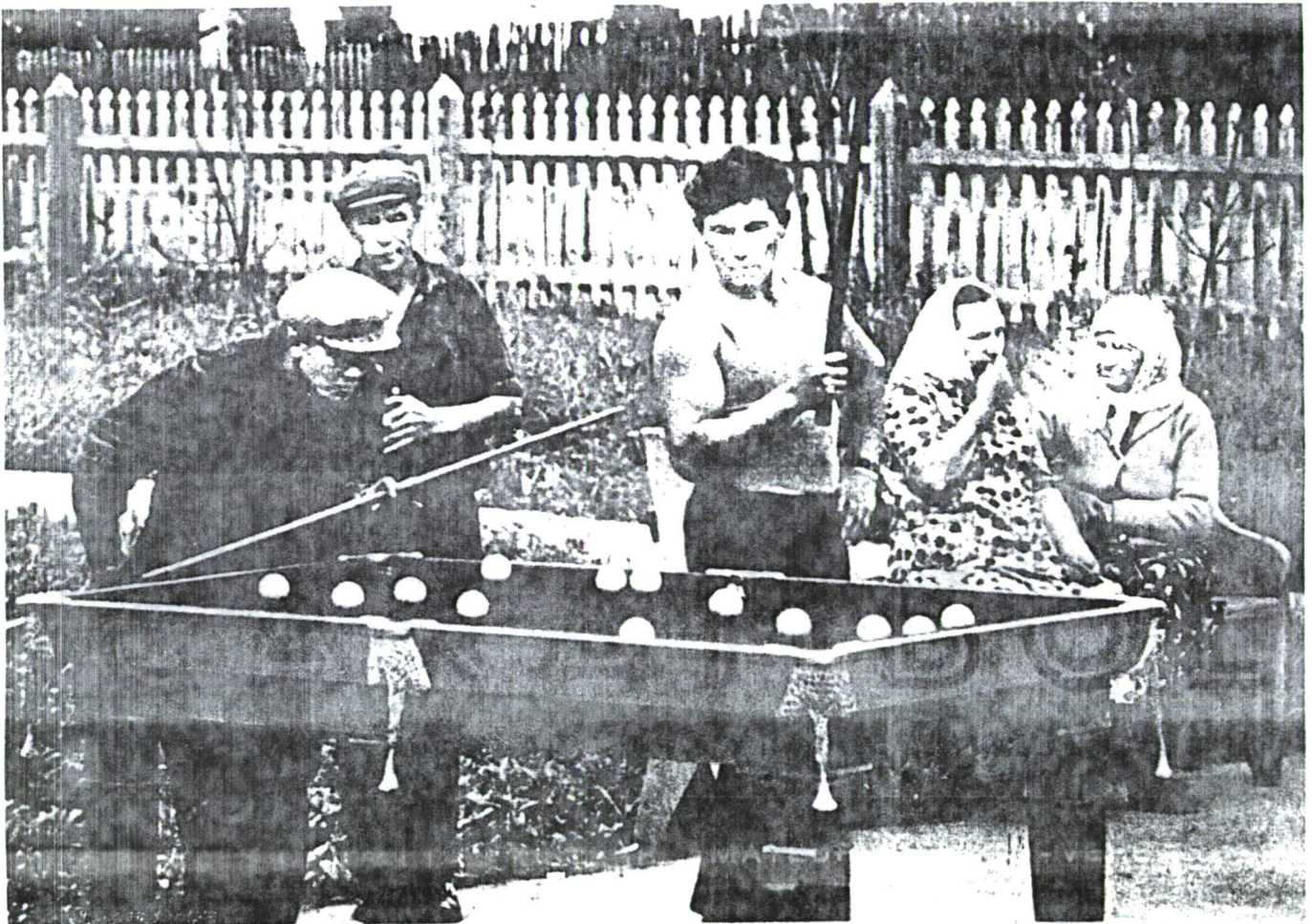
CARAMBOL

OFFIZIELLES ORGAN DES ÖSTERR. AMATEUR BILLARD-VERBANDES

Einzelpreis S 8,—

Dezember 1970

V. Jahrgang 47

Billardsport wird in der UdSSR an der frischen Luft betrieben!

A biliárdspórtot a Szovjetunióban a szabadlevegőn árik.